

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13Co/67/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8313210642
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8313210642.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Mariany Muránskej v spore žalobcu G. A., S. L. B., S. X, N., L.: XX XXX XXX, proti žalovanému O. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXX, právne zast. JUDr. Františkom Svatuškom, advokátom, Námestie slobody 25, Humenné, o zaplatenie 11.228,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 18C 83/2014-205 zo dňa 13.02.2019 takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok v časti o zaplatenie 3.742,70 eur s prísl.
- II. V prevyšujúcej časti mení rozsudok tak, že žalobu zamietá.
- III. Žalobca má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % voči žalovanému.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť sumu 11.228,- eur s príslušenstvom titulom náhrady poisťovateľa za vyplatené poistné plnenie pri škode spôsobenej žalovaným pod vplyvom návykovej látky.
2. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že žalobca ako poisťovateľ titulom poistnej zmluvy zaplatil sumu 11.228,- eur ako sťaženie spoločenského uplatnenia poškodenému z dopravnej nehody, ktorú spôsobil žalovaný pod vplyvom alkoholu, pričom za toto konanie bol aj právoplatne uznaný vinným. Súd prvej inštancie vec právne posúdil v zmysle ustanovenia § 4 a § 12 Zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení.
3. Zároveň súd prvej inštancie dospel k záveru, že tento nárok poisťovateľa nebol premlčaný, napriek vznesenej námietke premlčania, nakoľko v zmysle ustanovení § 101 a § 106 Občianskeho zákonníka v danom prípade sa jedná o trojročnú premlčaciu dobu, ktorá začína plynúť odo dňa vyplatenia poistného plnenia. Poistné plnenie bolo vyplatené 29.02.2012, pričom žaloba bola podaná 24.07.2013 z čoho je zrejmé, že premlčacia námietka nie je dôvodná.
4. Zároveň súd prvej inštancie nezistil spoluzavinenie poškodeného, ktoré by mohlo ovplyvniť výšku priznanej náhrady.
5. Z týchto dôvodov vyhovel žalobe a zároveň priznal nárok na zaplatenie úroku z omeškania a o trovách konania rozhodol v zmysle zásady úspechu s poukazom na plný úspech žalobcu v konaní.

6. Proti rozsudku súdu prvej inštancie bolo podané odvolanie zo strany žalovaného z dôvodu, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci ako aj z dôvodu, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy. Zároveň dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalovaný trval na vznesenej námietke premlčania namietajúc, že zdôvodnenie rozsudku súdom prvej inštancie je v tejto časti nepostačujúce a rozsudok súdu prvej inštancie nepreskúmateľný bez riadneho odôvodnenia. Z týchto dôvodov navrhol zrušiť napadnutý rozsudok a vrátiť vec súdu prvej inštancie respektíve žalobu zamietnuť a priznať náhradu trov konania.

7. K podanému odvolaniu sa žalobca v stanovenej lehote napriek výzve súdu prvej inštancie nevyjadril.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) v zmysle zásad uvedených v § 470 ods. 1 a 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal rozsudok v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke, najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie je sčasti dôvodné.

9. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

10. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

11. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver čiastočne. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach ohľadom potvrdenej časti nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie, na ktoré odkazuje.

12. K námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd poznamenáva, že v konaní pred súdom prvej inštancie bolo v dostatočnom rozsahu vykonané dokazovanie nevyhnutné pre posúdenie predmetnej sporovej veci. Z uvedeného vychádzal aj odvolací súd v zmysle ust. § 383 C.s.p.. Odvolací súd na tomto mieste zdôrazňuje, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súd sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoje nárok alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Z obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že táto odvolacia námietka naplnená nebola.

13. K námietke o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Táto odvolacia námietka bola naplnená čiastočne, nakoľko súd prvej inštancie vec sčasti nesprávne právne posúdil, keď nepristúpil k aplikácii § 450 OZ.

14. Podľa § 450 OZ z dôvodov hodných osobitného zreteľa súd náhradu škody primerane zníži. Vezme pritom zreteľ najmä na to, ako ku škode došlo, ako aj na osobné a majetkové pomery fyzickej osoby, ktorá ju spôsobila; prihliadne pritom aj na pomery fyzickej osoby, ktorá bola poškodená. Zníženie nemožno vykonať, ak ide o škodu spôsobenú úmyselne.

15. Zo správne ustáleného skutkového stavu nebolo sporné, že žalobca ako poisťovateľ motorového vozidla, ktorým bola spôsobená škoda, vyplatil náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia poškodenému z dopravnej nehody. Predmetná suma činila 11 228 eur, pričom túto sumu uplatňuje žalobca od žalovaného.

16. V danom prípade je nutné uviesť, že v obdobnej veci, respektíve o nárokoch z rovnakého titulu rozhodoval už Ústavný súd, ako aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý vo svojom rozhodnutí 1Cdo 73/2019 uviedol: „Za danej situácie preto bude potrebné doplniť dokazovanie v zmysle názoru, vysloveného v náleze ústavného súdu, a venovať sa primeranosti náhrady. Bude potrebné ustáliť skúmaním výšky sumy vyplatenej z titulu poistenia pri zohľadnení, či ide o sumu konečnú alebo o sumu, ktorá sa v budúcnosti bude zvyšovať, zohľadnením okolností, za ktorých škoda vznikla, a tiež skúmaním pomerov toho, kto škodu spôsobil, pri zohľadnení skutočností, že žalovaný niekoľkonásobne prekročil obsah alkoholu v krvi zistený v čase dopravnej nehody vo výške nad 0,30 %, keď tento bol zistený až 1,72 % (viac než päťnásobne). Až po zistení relevantných skutočností a zohľadnení všetkého uvedeného bude možné primerane určiť výšku regresnej náhrady tak, aby plnila výchovný účinok, a vyhnúť sa tomu, aby výška regresnej náhrady nebola príliš nízka, keď nenaplní svoj účel, a na druhej strane, aby nebola ekonomicky likvidačná.“

17. Vychádzajúc z týchto záverov Najvyššieho súdu je zrejmé, že otázka výšky sumy, ktorá bude zo strany žalovaného vyplatená žalobcovi titulom vyplatených súm, musí byť ustálená s ohľadom na to, či ide o sumu konečnú alebo ide iba o jednu z vyplatených súm. Zo skutkového stavu je nepochybne zistené, že sa nejedná o sumu konečnú, ale ďalší nárok poškodeného. Zo spisu vyplýva, že už v trestnom rozsudku bol žalovaný na zaplatenie náhrady škody na bolestnom v rozsahu 94 682 Sk. Nepochybne aj túto skutočnosť je nutné zohľadniť pri stanovení výšky primeranej náhrady vyplatených súm. Zo záveru Najvyššieho súdu je nepochybne, že žalovaný je povinný vo forme regresnej náhrady platiť žalobcovi náhradu vyplatených súm tak, aby táto regresná náhrada mala výchovný účinok a zo slovného spojenia, „aby nebola príliš nízka“ je zrejmé, že určitú časť vyplatenej náhrady je povinný titulom regresu žalobcovi uhradiť. Na druhej strane je nutné, aby táto regresná náhrada nebola ekonomicky likvidačná. V danom prípade je nutné, aby žalovaný aj po plnení v prospech žalobcu mal zabezpečenú dôstojnú životnú úroveň tak, aby mal dostatok finančných prostriedkov na zabezpečenie základných životných potrieb seba ako aj svojej rodiny, teda osôb, ktoré sú odkázané výživou na jeho príjem. Je zrejmé, že túto sumu je nutné ustáliť tak, aby zahŕňala mesačné náklady na stravu, bývanie a ostatné výdavky - oblečenie, hygiena, bežné potreby, ako aj určitú finančnú rezervu pre použitie v mimoriadnych situáciách. Právo každého občana na zabezpečenie dôstojnej životnej úrovne je právom, ktoré je v súlade s Ústavou, s nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky i medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná ako aj s právom Európskej únie. Preto je v danej veci nutné vychádzať z možností a schopností žalovaného pokiaľ sa týka jeho dosiahnutia príjmu, ako aj z nutnosti jeho nevyhnutných výdavkov v súvislosti so zabezpečením jeho výživy, tak aby mal zachované právo na dôstojný život. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný je slobodný, pričom býva s rodičmi, bol nezamestnaný od 9.9.2013, nevlastní žiadne úspory v banke, nemá peňažné pohľadávky voči tretím osobám. Zároveň je dlžníkom vo vzťahu k pôžičke vo forme stavebného úveru zo strany A., kedy pri požičanej sume 2.655,- eur činí mesačná splátka 29,05 eur spolu s matkou ako spoludlžníkom. Je vyučený v odbore elektromechanik.

18. Vzhľadom na zistené sociálne pomery žalovaného odvolací súd dospel k záveru, že nie je v silách žalovaného za súčasnej situácie za stavu jeho súčasných príjmov a výdavkov zaplatiť žalobcovi sumu vyššiu než 3 742,70 eur., čo predstavuje tretinu uplatnenej sumy žalobcom. K ustáleniu tejto sumy dospel odvolací súd po zhodnotení príjmov a výdavkov žalovaného, pričom vychádzajúc z týchto údajov

odvolací súd dospel k záveru, že je primerané, aby žalovaný zaplatil náhradu vyplatenej poistnej sumy vo výške 1/3. Odvolací súd má za to, že v prípade vyššie stanovenej sumy nebude schopný žalovaný zabezpečiť dôstojné životné podmienky pre svoj život, čo je nepochybne v rozpore so zásadami, ku ktorým sa Slovenská republika hlási a medzi ktoré patrí aj ústavná garancia práva na dôstojnú životnú úroveň. V tejto súvislosti je nutné poukázať na to, že žalobca ako poisťovacia spoločnosť na základe zákona musí kryť zvýšené riziko škôd, ktoré sú spôsobené pri prevádzke motorového vozidla, a to aj v prípade, ak dôjde k situácii ako to bolo v tomto prípade, že škoda je spôsobená pod vplyvom alkoholu. Podľa názoru odvolacieho súdu nemožno za jednotlivé „skratové konania“ sankcionovať škodcu počas trvania prakticky celého jeho aktívneho života tým, že by v neprimeranej miere znášal následky svojho neuváženeho konania, ktoré bolo v rozpore s právnym predpisom, a za ktoré bol aj právoplatne odsúdený a svoj trest vykonal.

19. V súvislosti s závermi súdu prvej inštancie o nemožnosti použitia moderačného práva súdu pri nárokoch žalobcu, odvolací súd poukazuje, že tieto nie sú dôvodné aj s poukazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Cdo 73/2019, či Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý rozhodoval vo vzťahu k ústavnej sťažnosti v konaní vedenom na Okresnom súde v Prešove pod sp.zn. 14C 24/2010 a vo vzťahu k rozhodnutiu Krajského súdu Prešov pod sp.zn. 11Co 51/2013 zo dňa 30.01.2014, pričom zo záverov týchto rozhodnutí sú nepochybne vyvrátené odvolacie námietky žalobcu o nemožnosti znižovať rozsah vyplatených súm v súdnom konaní. Na závery týchto rozhodnutí odvolací súd v celom rozsahu poukazuje.

20. Pokiaľ sa týka posúdenia námietky premlčania, odvolací súd dospel k záveru, že táto nie je dôvodná v zhode so záverom súdu prvej inštancie. Pre posúdenie dôvodnosti tejto námietky však je nutné uviesť, že nie je rozhodujúci samotný okamih vyplatenia poistného plnenia, teda dátum 29.02.2012 ako to uvádza súd prvej inštancie vo svojom bode 12 odôvodnenia. Z obsahu spisu je však zistiteľné, že predmetná suma bola vyplatená poškodenému titulom sťaženia spoločenského uplatnenia na základe vystaveného lekárskeho posudku, ktorý ustálil výšku sťaženia spoločenského uplatnenia. Tento posudok bol vystavený dňa 27.04.2011 a zo strany poškodeného uplatnený u žalobcu 14.02.2012. Z uvedeného je zrejmé, že žalobca sa dozvedel po prvýkrát o výške sumy, ktorú má vyplatiť až doručením znaleckého posudku, pričom k samotnému plneniu došlo dňa 29.02.2012. Z uvedeného je zrejmé, že žalobca ako poisťovacia spoločnosť bez odkladu riešil poistnú udalosť a vyplatil finančné prostriedky poškodenému. Odvolací súd vychádzajúc z týchto nesporných tvrdení (č.l. 192,193 spisu) mal za preukázané, že vznesená námietka premlčania nie je dôvodná. Ani samotný časový priestor medzi spôsobením škody a vystavením znaleckého posudku nie je podľa názoru odvolacieho súdu neprimerane dlhý, nakoľko je zrejmé, že následky, ktoré sa týkajú sťaženia spoločenského uplatnenia, možno ustáliť až po uplynutí určitej doby po úraze, ktorá je v niektorých prípadoch dlhšia ako jeden rok. Pokiaľ sa týka tohto osobitného nároku, v danom prípade objektívne žalobcovi bolo známe kto za škodu zodpovedá a aká je výška tejto škody až doručením posudku o výške sťaženia spoločenského uplatnenia, teda dňa 14.02.2012. Žaloba bola doručená súdu dňa 24.07.2013, teda v rámci plynutia trojročnej všeobecnej premlčacej doby. Z uvedeného dôvodu preto bol správny záver súdu prvej inštancie o nedôvodnosti vznesenej námietky premlčania. Odvolací súd však poukazuje na skutočnosť, že nie je možné vychádzať len zo samotného okamihu vyplatenia finančných prostriedkov poškodenému bez skúmania toho, či poisťovacia spoločnosť postupovala pri likvidácii tejto poistnej udalosti bez zbytočného meškania. Táto skutočnosť však tiež nebola v konaní preukázaná.

21. Z týchto dôvodov nebola považovaná odvolacia námietka žalovaného za dôvodnú.

22. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s ustanovením § 396 ods.2 C.s.p. tak, že žalobca má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Aj keď bol žalobca úspešný len v časti, toto rozhodnutie záviselo od úvahy súdu, preto má nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

23. Z týchto dôvodov odvolací súd postupom podľa § 388 CSP zmenil čiastočne rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku I. tak ako to vyplýva z výrokovej časti rozsudku. V časti o zaplatenie sumy 3 742,70 eur s prísl. bol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdený podľa § 387 ods. 1 CSP.

24. Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie obdobné ustanoveniu § 142 ods. 3 OSP, ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k § 142 ods. 2 OSP (k tomu napr. nález Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 142/2014). Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy nová právna úprava už neobsahuje tri špeciálne skutkové podstaty (§ 142 ods. 1, 2 a 3 OSP), ale len dve (§ 255 ods. 1, 2 CSP). Na prvom

mieste je zásada úspechu a v prípadoch, keď mala strana sporu vo veci úspech len čiastočný, platí pravidlo obsiahnuté v § 255 ods. 2 CSP (pomer úspechu).

25. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti.

26. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto prípade treba rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce (pozri k tomu napr. nález Ústavného súdu ČR, III. ÚS 170/99). Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté.

27. Vhodným riešením potom bude, že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy (nie zo sumy žalovanej). Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“ (§ 255 CSP), keďže ten, ako je uvedené vyššie, sa skúma čo do právneho základu, a nie čo do výšky priznaného nároku. (BARICOVÁ, Jana, § 255 [Náhrada trov podľa úspechu]. In: ŠTEVČEK, Marek, FICOVÁ, Svetlana, BARICOVÁ, Jana, MESIARKINOVÁ, Soňa, BAJÁNKOVÁ, Jana, TOMAŠOVIČ, Marek. Civilný sporový poriadok. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2017, s. 923. ISBN: 978-80-7400-629-6.)

28. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).